

Za gospodarje

Maribor, dne 21. marca 1934.

Gospodarska vprašanja in odgovori.

Vprašanje R. N. iz Sv. K. n. P. Imam mršavo, 270 kg težko kravo, ki bi jo rad opital. Na razpolago imam oves, rž in krompir. Kako in kedaj naj ta krmila polagam? Kaj naj dam kravi za večji apetit? — Odgovor: Da bo krava rajši žrla, ji morate pokladati pred vsem nekaj dobrega sena, ki pa ne sme biti od dežja izprano in trdo, pozno košeno. Slame ji sploh ne dajajte. Pač pa ji pokladajte vsakokrat nekaj pese ali korenja (ne veliko), ki ju zrežite in zmešajte z zrezanim krompirjem ter potrosite s pšeničnimi otrobi in nekoliko posolite. Seno, pesa, korenje in sol pospešuje apetit. Tej zmesi dodate še zdrobljenega ovsa in rži in sicer 1—2 kg ovsa, rži pa ne več kot $\frac{1}{2}$ kg na dan, od začetka še manj, da si krava ne pokvari prebavil. Krompirja pokladajte na dan od začetka kake 4 kg, polagoma pa zvišajte to množino na 8 kg. Lahko je surov, treba pa ga je oprati, mu potrgati kali in ga razrezati. Proti koncu krmljenja množino krompirja znižajte in dajte namesto njega nekaj koruze in lanenih tropin.

Isti. Imam 1 ha zemlje, ki je bolj suha in v bregu. Lani sem imel tu oves, letos ga pa mislim zopet sejati. Ali bi se izplačalo gnojiti z umetnimi gnojili, kedaj, koliko in s kakšnimi? — Odgovor: Če mislite letos na isto njivo zopet sejati oves, ga morate na vsak način dobro pognojiti. Točnih navodil seveda ne moremo dati, ker je to mogoče le, ako napravimo gnojilni poskus, ali če damo zemljo preiskati. Približno pa lahko rečemo, da je najbolje, če kupite vsaj 500 kg mešanega gnojila nitrofoskala (ne nitrofos), ki ga potrosite na zorano njivo pred setvijo in ga nato zavlečete.

Vprašanja M. D. iz R. Ali res izdaja Čebelarstvo društvo v Ljubljani mesečnik za čebelarstvo? Koliko znaša naročnina? Ali mora biti naročnik član čebe-

larskega društva? — Odgovor: Čebelarstvo društvo v Ljubljani izdaja mesečnik »Slovenski čebelar«, ki stane letno 40 Din. Naroči si ga lahko vsak, čeprav ni član društva.

Vprašanja in odgovori.

A. W. v H. Ali plačuje kmet le 6% obresti ali 6% kapitala in obresti posebej? — Plačuje 6% na obrestih in kapital posebej. Točno tabelo bomo še objavili, ker prvi obrok zapade šele novembra 1934. — Glede pokojnine železničarske vdove priporočamo, da pišete na Jugoslovansko strokovno zvezo v Mariboru, Sodna ulica III.

T. J. v R. Badavo posojilo. Vašo zadevo bi uredili, pa vam bomo povedali, kadar pridete v Maribor.

A. Š. v Lj. Peljala bi se v Gradec po bolnico z avtom. Kaj potrebujem? — Zase potni list. Pa vsak avto ne sme čez mejo. Imeti mora triptik. Ako vaš tega nima, se pripeljete do Maribora. Tu vzamete drugega, ki pripelje bolnico iz Gradca. Ni nikake nevarnosti, vse v miru, lahko greste.

K. J. v C. Odgovorili smo že zadnjč splošno, da je treba že nekoliko počekati, da pride stvar na vrsto!

F. D. v G. Pri kateri zavarovalnici si naj zavarujem svoja poslopja? Pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, mi tudi imamo tamkaj vse zavarovano.

M. A. v D. Posodil sem sosedu 700 Din, sedaj mi jih noče vrniti. Ali lahko izterjam? Ta svota ni pod zaščito, lahko tožite in izterjate.

J. M. S. Ali sem pod zaščito? Ste. Zatevajte potrdilo na občini in ga položite sodišču.

Vojaške zadeve.

Skrajšani rok vojaške službe. J. Jurše. — Imam dva sina, od katerih starejši mora letos k naboru, drugi pa je star

14 let. Ali bo prvemu priznan skrajšani rok vojaške službe kot prvencu? — Zakon določa, da služi v rodbinah, kjer je več moških članov, prvi sin skrajšani rok, če ima še živega očeta pod 60. letom starosti, a nima prvi sin mlajšega brata z najmanj polnimi 17 leti starosti.

Dosluzenje roka. F. S. Št. Ilij pri Vel. — Sin je bil potrjen na 9mesečni rok in bil po 3mesečnem službovanju odpuščen vsled bolezni. Pri ponovnem naboru je bil sposoben in se mu je ponovno odredil 9mesečni rok. Ali se mu ne vštejejo že odsluženji trije meseci v službovanje? — Na pristojni vojni okrug je poslali s 25 Din kolekovano prošnjo, kateri je priložiti tudi potrdilo, da je bil iz kadra odpuščen po 3 mesecih. Prošnja bo ugodno rešena, ker bo sin poslan na dosluzenje svojega roka v isto komando, kjer je že služil 3 mesece.

Skrajšanje roka. K. J. Brežice. — Star sem 60 let. Prvi sin je odslužil polni rok, tretji je v vojaški šoli, drugi pa je bil letos potrjen tudi na polni rok. Zakaj ni tretjemu odrejen 9mesečni rok v kadru? — Tretji v rodbini ima skrajšani rok samo v tem slučaju, če dokaže, da sta dva predhodna člana rodbine služila polni rok vojaške službe. Prošnja bi bila tedaj brez uspeha.

Predčasno odsluženje roka. F. R. Krčevina pri Ptujju. — Leta 1933 sem bil usposobljen za vojaško službo ter mi je bil odrejen skrajšani rok. Želim čimprej odslužiti rok. Kaj naj ukrenem? — Prošnjo za takojšnji vpoklic (letos bodo novinci klicani v vojake v mesecu aprilu) naslovite na vaš vojni okrug in navedite razloge, da bo prošnja ugodno.

Predčasno odsluženje roka. F. R. S. pri Sv. Antonu v Slov. goricah. — Isto kakor zgoraj za F. R., Krčevina pri Ptujju. Dotično prošnjo je treba kolekovati s 5 Din kolekom, priložiti pa je za rešitev še 20 Din kolek.

Podoficirska šola. A. N. V. — Lahko sin, ki bo letos pozvan na odsluženje roka, iz kadra vstopi v katero podoficirsko šolo? — Tudi iz kadra se sprejmejo gojenci v podoficirsko šolo, vendar ne sme biti starejši kot 23 let.

Vojaška oprostitev. L. A. Bakovci pri Murski Soboti. — Leta 1906 rojeni sin je bil vpoklican na odsluženje svojega roka šele v preteklem letu, čeprav je bil

sposoben pri naboru že leta 1933. Ali je dolžan služiti, ker ga je vojni okrug pozval kakor one, ki so rojeni leta 1907. — Ker ni sin v času vpoklica izpolnil polnih 27 let starosti, je bil vojni okrug upravičen klicati ga na odsluženje roka, da zadosti svoji vojaški dolžnosti.

Inž. podoficirska šola. L. F., Krčevina pri Ptujju. — Ali je in kedaj je možno, da vložim prošnjo za sprejem v inženjersko podčastniško šolo? — Komanda te šole še ni razpisala v tem letu pogojev za sprejem novincev. Objavljeni pa bodo sprejemni pogoji pod tem naslovom pravčasno ter Vas opozarjamo, da pazljivo prebirajte »Slov. gospodarja«. Šola prične namreč šele v oktobru.

Policijska služba, sprejem. H. Š. Kok Križ pri Ljutomeru. — Odslužil sem rok v pešadiji in želim v policijsko službo. — Na enako vprašanje je odgovorjeno že v »Slov. gospodarju« dne 24. jan. t. l. Ponavljamo, da se mesta policijskih stražnikov razpišejo v »Službenem listu banske uprave«, zato je malo verjetno, da bo morebitno vložena prošnja, ker ni razpisanih mest, ugodno rešena.

Inž. podoficirska šola. I. U., Črensovci. — Koliko stane šolanje v podčastniški šoli, kje se nahaja in kakšni so pogoji za sprejem? — Inž. podof. šola je v Mariboru, kasarna kr. Petra. Šolanje, ki začne vsako leto v oktobru, je brezplačno. Sprejemnih pogojev pa še ne moremo navesti, ker zadevni razpis še ni izšel.

Granična (obmejna) četa. A. H. Sv. Lovrenc na Pohorju. — V »Slov. gospodarju« sem čital, da se sprejemajo pripravniki v obmejno četo. Kam je vložiti tako prošnjo? — Prošnjo naslovite na komando pogranične trupe v Skoplju.

Sprejemni pogoji za podoficirsko šolanje. F. F., Steingrova pri Sv. Benediktu v Slov. goricah. — Do danes je razpisala sprejemne pogoje za podoficirsko šolanje edinole komanda I. pešadijske podoficirske šole kralja Aleksandra I. v Beogradu. Ta sprejema s 1. majem t. l. gojence, če ustrezajo sledečim pogojem: 1. Da je državljan kraljevine Jugoslavije. 2. Da je samskega stanu. 3. Da je vzornega ponašanja in nekaznovan. 4. Da ima roditeljevo (varuhovo) odobrenje za vstop in za šolanje. 5. Da ni mlajši od 17 in ne starejši od 21 let, torej da je prosilec rojen v letih 1913 do 1917. 6. Da ima vsaj

ljudsko šolo. Prošnjo, naslovljeno in s podatki po spodnjem vzorcu je poslati preko pristojne komande vojnega okru- ga, kjer dobe tudi objavo za brezplačno vožnjo. Prošnja, katero piše lastnoročno prosilec, se glasi:

Komandantu I. pešadijske podof. šole
kralja Aleksandra I.

v Beogradu.

Na podstavi razpisa te šole šte. 11230 z dne 11. 12. 1933 prosim, da se me sprej- me kot gojenca, ker ustrezam vsem v razpisu zahtevanim pogojem.

Izjavljam, da pristajam na vse pogoje, ki jih predpisuje »Uredba o podofic. šo- lah« z vsemi spremembami in dopolnit- vami. Prilagam sledeče dokumente:

1. domovnico (20 Din kolek)
2. samski list (20 Din kolek)
3. pravstveno spričevalo (20 Din kolek)
4. dovoljenje staršev (30 Din kolek)
5. krstni list (10 Din kolek)
6. šolsko spričevalo.

Datum in bivališče.

Ime in priimek z očetovim imenom v sredi, poklic, občina, srez, vojni okrug.

Šolanje traja dve leti. Po enoletnem službovanju napreduje gojenec v podna- rednika, a po končanem šolanju se raz- vrsti v službovanje v polkih. Podoficirji so dobro plačani. Neoženjeni imajo letne prejemke do 13.740 Din, oženjeni pa do 18.780 Din poleg hrane, stanovanja in obleke. Če pokaže uspehe, lahko podofi- cir napreduje v častnika do podpolkov- niškega čina.

Razna obvestila.

Koncem februarja t. l. je imela na ban. kmetijski šoli v Sv. Juriju ob južni žel. podružnica ZAKŠ dvodnevni kmetijski tečaj, katerega se je udeležilo 28 članov. Predavali so: gg. inž. Petkovšek o smer- nicah gospodarskega obrata, župnik Pe- ternel o čebelarstvu, sreski kmetijski re- ferent Strašek o raznih podporah banske uprave za povzdigo kmetijstva, inž. Ko- privšek o povzdigu živinoreje, strokovni učitelj Vardjan o sadjarstvu, višji sad- nadzornik v pokoju Goričan o delu go- spodarja na kmetiji. Sklepno predava- nje je imel g. inž. Petkovšek o poljedel- stvu in zadrugarstvu. Tečaj je zaključil tovariš predsednik Korber, se zahvalil

predavateljem ter jih prosil, da tudi v bodoče sodelujejo v tem društvu. Podru- žnica ZAKŠ se iskreno zahvaljuje tem potom banski upravi za podporo v zne- sku 1000 Din, sreskima kmet. odboroma v Celju in v Šmarju za 300 in 200 Din. Tečaj je napravil na tečajnike-absolven- te dober utis ter je želeli, da bi se tudi v bodoče taki tečaji vršili pri drugih po- družnicah.

Gospodarska silčica iz Cirkovc na Dr. pčlju. Vstali smo iz zimskega spanja. Po širnem našem polju že mrgoli voznikov, oračev in delavcev. Vse se oživlja, le žit- na polja se nočejo vzbuditi in zdi se, da so vsled dolgotrajne zimske odeje po ve- čini zapadla večnemu spanju. Kakor po drugod, je tudi pri nas kriza silno huda. Krompir oddajamo skoro zastonj, da za- služijo drugi, saj se nam ne povrnejo niti stroški. Židom smo v jeseni z žitom napolnili zaloge in bomo morali morda v jeseni od njih drago kupovati. Živina tudi pri nas ne gre v denar, mleko pro- dajamo po 60 do 70 par, meščani pa ga kupujejo po 2 Din. Ali smo zato na sve- tu, da z žulji bogatimo druge? Vse je obupano, ker ni denarja za davke in za najpotrebnejše, za sol, vžigalice in slad- kor. Kje naj dobimo denar za obleko? Birmo bomo imeli dne 2. maja. Otroci že prosijo botre, pa nihče rad ne sprejme te dolžnosti, ki je združena tudi z denar- nimi žrtvami. Kriza je torej že tudi po- vzročila pomanjkanje botrov.

Podružnica Šmarje pri Jelšah Sadjar- skega in vrtnarskega društva se je pre- cej zganila pod novim predsednikom Iv. Vrežetom, posestnikom na Bobovem, ki je bil na zadnjem občnem zboru izvoljen za predsednika. Priredila je že dvoje sadjarskih predavanj v Kat. domu in 1 izlet. Vse te prireditve so bile dobre ob- iskane. O prvem predavanju je že poro- čal »Slovenski gospodar«. Drugo preda- vanje se je vršilo dne 4. t. m. Predavatelj g. Ivan Košan, posestnik iz Šoštanja, je prav poljudno predaval, kako se sadno drevje pravilno sadi. Podrobno je raz- pravljjal o pravilnem obrezovanju drevja in o vzgoji pravilne krone ali vrha sad- nega drevesca, ki je glavni predpogoj, da dosežemo čim več lepega, zdravega sadja. Priporočal je škropljenje z razni- mi sredstvi. Vsak, ki se je malo bavil s sadjarstvom, ve dobro, kakšno jezo po-

vzroča že listna uš posebno na mladem drevju in kako skaženo je tako drevece, posebno jabolka, ki je na njej gospodaril samo eno leto ta škodljivec. Obranimo pa se ga že v začetku, če na spomlad, še predno drevje odžene, poškopimo z 10-odstotnim arborinom, ki ga ima podružnica v zalogi in ga daje svojim članom po 5 Din kg in do 5 kg. Predavanje o pomlajevanju in precepljevanju, ki bi se imelo vršiti, je to pot izostalo. G. Košanu se podružnica iskreno zahvaljuje za njegov trud ter ga kot predavatelja toplo priporoča. Tem potom se zahvaljuje podružnica g. Mihaelu Baču, sadjarju pri Sv. Miklavžu, ki je nudil priliko, da je predsednik podružnice isto nedeljo popoldne praktično pokazal pravo snaženje in obrezovanje v njegovem lepem in dobro oskrbovanem sadonosniku. Pri drugem izletu pa si bo podružnica poiskala bolj zapuščen sadonosnik, ki ga menda ne bo težko najti. Na ta način želi naša podružnica pokazati, koliko so vredne tudi v sadjarstvu pridne roke in skrbno oko sadjarja.

Iztrebljenje šmarnice. Kmetijski minister je izdal določbo, ki predpisuje, da morajo vinogradniki, ki imajo v svojih vinogradih hibride (šmarnico), v teku 10 mesecev iztrebiti to trto, sicer se bo to zgodilo po nalogu oblasti. Za svojo osebno in hišno uporabo pa smejo poljedelci imeti do največ 500 trt šmarnice. Dosedaj neplačana samoupravna taksa na šmarnico se odpusti.

Praktični izpit iz trsničarstva. Praktični izpiti iz trsničarstva se bodo poлагali pred komisijo dne 14. aprila t. l. na banovinski Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Interesenti, ki želijo ustanoviti lastne trsnice, naj vložijo čimprej pravilno kolekovane prošnje (5 Din) na bansko upravo potom pristojnega sreskega načelstva.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg dne 17. marca so pripeljali špeharji 107 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 11—12, slanina 12—13. Kmetje so pripeljali 6 voz krme po 22—30, 4 slame 22—25, 25 voz krompirja 0.75—1, 30 vreč čebule 1—1.50, česen 8—10). Zelje glava 0.50—2, kisló zelje 3, kislá repa 1.25—2,

karfijola 4—10, radič 10—12, jabolka 6—12, suhe slive 8—12, celi orehi 10, luščeni 32, limone 0.50—0.75, oranže 1—3. Na trgu je bilo 16 vreč pšenice 1.25, 12 rži 1, 12 ječmena 1, 18 koruze 1, 18 ovsá 0.75—1, 14 prosa 1.25, 8 ajde 1, 3 ajdrveže pšena 3, 15 fižola 2—3. Smetana 10—12, mleko 1.50—2.25, surovo maslo 24, jajca 0.50. Na trgu je bilo 188 kokoši po 20—30, 936 piščancev po 25—60, 2 gosi 40—52, 56 puranov 45—65, 54 kuncev 5—30 Din.

Mariborski živinsko sejem 13. III. 1934. Prignanih je bilo 14 konjev, 15 bikov, 150 volov, 363 krav in 13 telet, skupaj 555 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na tem sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 3.50 do 3.75 Din, poldebéli voli od 2.50 do 3, plemenski voli od 3.50 do 3.75, bikí za klanje od 3 do 3.50, klavne krave debele od 2.50 do 3.50, plemenske krave od 1.50 do 2.50, krave za klobasarje od 1.50 do 2, molzne krave od 2 do 2.50, breje krave 2 do 2.50, mlada živina od 2.75 do 4, tele-ta od 4 do 5 Din. Prodanih je bilo 309 komadov.

Mariborski svinjski sejem 16. 3. 1934. Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 284 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 80 do 100 Din, 7—9 tednov stari 180 do 200 D, 3—4 mesece 250 do 280 Din, 5—7 mesecev 320 do 360 Din, 8—10 mesecev 450 do 520 Din, 1 le'ó 680 do 750 Din, 1 kg žive teže 7—8 Din, 1 kg mrtve teže 9.50 do 10.50 Din. Prodanih je bilo 129 svinj.

Naš in tuji denar. Avstrijski šiling je samo en teden malo izgubil na vrednosti, sedaj se trguje z njim tako kot preje: 8.90—9 Din za 1 šiling. Nemška marka ima ceno 13.59—13.69 in 28.5% zraven. Dolar 34.05—34.33 Din in 28.5% zraven. Francoski frank 2.25—2.27 Din in 28.5% zraven. Češka krona 1.42—1.43 Din in 28.5% zraven. Italijanska lira 2.94—2.97 Din in 28.5% zraven.

Mesne cene v Maribor. Volovsko meso I. vrste 1 kg 8—10 Din, II. vrste 6—8 Din, meso od bikov, krav in telic 4—6 Din, telečje meso I. vrste 10—14 Din, II. vrste 8—10 Din, svinjsko meso sveže 10—16 D.